Ч. 34. Чернівцї, середа дня 12. (24.) лютого 1897 року. Рочник XIII.

БУКОВИНА

ЧАСОПИСЬ для руских родин.
Виходить щодня кромі днів по недїлях і сьвятах.

Редакция і адмінїстрация в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата 10 зр.

З виборчого руху на Буковинї.

Минувшої пятницї відбули ся передвиборчі збори в Вижници заходом місцевого комітету. Явило ся до 200 осіб, переважно вижницких жидів, досить міщан і доохрестних селян (найбільше з Путилова), вся місцева інтелїґенция, а також адвокат Данилович з Кут. Головою зборів вибрано місцевого лат. пароха, о. Енцінґера, секретарем д-ра Кулика. Голова отворив збори рускою промовою, почім презес Винницкий розповів свій погляд на обовязки посла з пятої куриї.

Він Русин з роду і вже 33 роки сповняє на Буковинї уряд судейский. Сходив ся майже що дня з народом і пізнав добре его недостатки. І в політичнім житю буковиньских Русинів брав участь та має досьвіду богато. Єго першим обовязком буде заступати бідний нарід, хлїборобів, малих купців, ремісників і робітників; буде старати ся, щоби спільне житє всїх верств в краю було більше гармонїйне. Вправдї цїлковите зрівнане всїх кляс не можливе — се лиш ідеал — рівні права можна лиш рівними силами здобути, але в дорозї правній можна социяльне питанє рішити більше в користь бідних і покривджених. Як з одної сторони узнає, що поступ можливий лише на почві народній, так з другої сторони буде противити ся самолюбним посяганям одної народности на другу. Мандат посольский — то не синекура, лише тяжкий обовязок, котрий готов совісно сповнити, коли его виберуть.

Промову п. Винницкого приняли зібрані одобряючими окликами. Відтак складач друкарский п. Бачиньский (социялдемократ) сказав, що робітники готові голосувати на п. Винницкого, коли дасть вдоволяючу відповідь на сї питаня: 1. чи буде він за загальним голосованем? 2. чи буде старати ся о уреґулованє робітничих каc хорих? — і 3. як задивляє ся на обезпеченє робітників на старі лїта? — Кандидат Винницкий відповів вдоволяючо; що-до загального голосованя зазначив, що вже само законодавство вступило на сю дорогу.

По сїм промовляли ще ріжні бесїдники, як місцевий адвокат Перль, проф. Стоцкий, котрий поручав п. Винницкого в імени Рускої Ради; дальше дїдич з Плоски Янкель Райхман; судия Коралевич і иньші; — всї за през. Винницким.

Вкінци др. Кулик спитав кандидата, як він задивляє ся на відношенє буковиньскої Руси до галицкої і чи евентуально готов підперати полїтичну акцию галицко-руских послів. На се відповів Винницкий, що стоїть на народнім становищи і готов підпирати національні справи галицких Русинів; але до руского клюбу не вступив би, бо на се не позволяють автономічні взгляди Буковини, яко осібної провінциї.

По тих поясненях принято кандидатуру п. Винницкого одноголосно.

Відтак пішла нарада про вибір посла з 4. курии. Судия п. Коралевич зазначив, що др. Волян через шість лїт сидів дармо в радї державній — отже тепер нїякий розумний чоловік не повинен на него голосувати. Каже: Руска Рада я Чернівцях, котра своїми статутами покликана стояти на сторожі прав Русинів, не хоче вязати волї народу і свободи сумлїня виборців, лише рада про ту волю дізнати ся від самих виборців. Просив відтак, щоби збори самі розважили, хто би був найлїпший і найвідповіднїйший на посла з 4. курии, але заразом замітив, що вже дехто підносив кандидатури радника Вол. Ясеницкого і судиї Лучаковского з Путилова, яко такі, з котрими на серіо числити ся треба.

Тому що президия збору не була докладно поінформована про денний порядок, та думала, що збори сї скликані для порозуміня лише що-до кандидата з пятої курии, тож усунула з порядку денного нараду що-до кандидатури посла з 4-ої курии, а що впрочім порядок денний був вичерпаний, тож серед окликів в честь кандидата презеса Винницкого закрив по тригодинній нарадї збори.

Але зібрані проте не розійшли ся ще, а запросивши д-ра Стоцкого і судию Коралевича між себе, по короткій нарадї піднесли самі одноголосно кандидатуру радника Ясеницкого з 4-ої курии, та прирекли собі, що постоять за сею кандидатурою душею і тїлом, заявляючи, що п. Ясеницкий їм лично дуже добре знаний, та що его нарід дуже любить і поважає, тож він є найсимпатичнїйшим їм кандидатом.

Звеличали его заслуги яко судию, яко щирого патріота-Русина, яко добродія і щирого покровителя народу у всїх его пригодах житя. Отже кандидатом против д-ра Воляна є рад. Ясеницкий.

Ті збори випали так, що місцевому комітетови належить ся всяке признанє.

В недїлю відбули ся передвиборчі збори в Кіцмани в салї касиновій. Були кромі місцевих людий також виборцї з Заставни і з околиці. П. Винницкий привитав дяірник Снятинчук хлїбом-сілю. Винницкий розповів, як на иньших зборах, як сповняв би евентуально свої посольскі обовязки. За заставнецких виборців повитав Винницкого секретар Циганюк; казав, що п. Винницкого в Заставнї доси радо згадують, як свого колишнього начальника суду. Коли відтак проф. Стоцкий почав поясняти ріжницю поміж 4. а 5. куриєю, писар з Кіцманя Попескул, на котрого лице досить подивити ся, аби зачислити его до музея Льомброзо, думав, що то буде аґітация против Воляна, зробив бучу і збори (не дуже численні) розійшли ся. Ґратулюємо москвофілам до такого члена їх партиї, як кіцманьский Попескул. Свій за своїми все тягне...

Вчера в понедїлок урядив передвиборчі збори в Чернівцях п. Сандуляк з Карлова. Було спершу з 200 селян. Вели збори і говорили, кромі В. Будзиновского, самі селяни. Збори випали взагалї добре. Сандуляк не є одним з

---

2)

Залїсє.

Повість

ОСИПА МАКОВЕЯ.

(Дальше).

Левіцкий приступив до вікна заслонив его, підбіг до другого, — але нараз аж за очи схопив ся: великий сніп сьвітла пролетїв майже понад самим подвірем і садом, опинив ся на церкві і та серед страшного грому хмар нараз затріщала і взяла ся полумям. Була цїла деревляна і до кількох хвиль стояла, як смолоскип, в огни.

— Боже! в церкву грім ударив! — скрикнув Левіцкий і без памяти кинув ся до дверий, так як би сам один міг погасити пожежу. Але двері були замкнені; бабуся Клявдзя замкнула їх, як би перед яким злодієм. То спинило і опамятало панотця.

Вся родина, кромі дїтий, прискочила з великим криком і плачем до вікна. Від палаючої церкви робило ся за садом щораз яснїйше; она горіла, хоч на ню як з ведра ляв ся дощ. На подвірю під вікнами видко було занесене звідкись дерево і цїлу верству граду серед потоків води. В буді коло шпихлїра знов жалїсно скомлїв та вив пес, а в стайнї ревіли телята.

— А що там з худобою стало ся? — обізвала ся панї Левіцка, почувши ревіт телят.

І обоє нараз, Левіцкий з жінкою, припали до дверий, отворили і побігли до кухнї розвідати ся.

Минуло кілька хвиль і град перестав падати, тілько дощ шумів, як вода на потоках. Бабуся Клявдзя хотїла підійти до вікна, в котре била вже луна від пожару церкви, щоби заслонити его, але внуки вчіпили ся єї руки і сукнї та здержали єї розпучливими окликами: „Бабусю! ми погоримо!“

— Не бійте ся, дїти! — втихомирювала їх бабуся, хоч сама трясла ся. — Сад великий, огонь так легко не перекине ся, а дощ паде.

І справдї лише одна церков стояла в огни. Поломінь, що притахала від дощу в однім місци, піднимала ся гнеть в гору в другім місци, хоч з неї серед густого диму і пари видко було тілько поодинокі огняні язики. Горіла церков, як високий костир, розложений поміж старими липами, що стояли вінком попри паркан. А горі понад церквою пересували ся скоро сиві хмари, немов ішли на вздогін за блискавицями, котрі щораз далї за селом роздирали пітьму хмар і лунали громами, аж цїле село трясло ся. Ще раз блиснуло геть-геть над залїськими полями, коло Новосїлок, ще раз залунали громи, але вже в темній далечинї. Туча втихала, а на Залїсє падав ще тілько рясний дощ, від котрого огонь в церкві не погасав, а немов змагав ся щораз більше і яснїв щораз виразнїйше поміж липами.

На дзвінници відозвав ся дзвін на тревогу...

О. Левіцкий вихопив ся з дому і задиханий побіг до церкви через сад, в котрім лежало кілька дерев вирваних з коренем і повалених. Застав при огни учителя Горошиньского і не більш десяти людий, котрі щойно також надбігли і, сховавши ся під дзвінницю, бездїльно дивили ся на палаючу церков.

— Чому-ж ви не ратуєте? — скрикнув в роспуцї о. Левіцкий, надбігши до людий.

— Не можна, єгомосць, сего огню гасити, бо то від грому! — сказав остерігаючо один старий селянин.

— Ох, ви темні, темні! — заломив

найлїпших учеників радикальної школи і не говорить популярно. Арґументи его не всї були зрозумілі для буковиньских селян; бо в нас відносини, хоч не лїпші як в Галичинї, але в дечім відмінні; н. пр. закон ловецкий не той сам, що в Галичинї. Впрочім бесїда Сандуляка досить подобала ся. Велике враженє зробив один бідолаха, котрого „туча загнала до Чернівців“, простою оповістю своїх злиднів. В. Будзиновский дуже приступно і складно пояснив селянам значінє посла до ради державної. Господар Меленка з Рогізни, провідник зборів, говорив також дуже до річи; особливо взивав нарід, щоби при недалеких виборах до сойму краєвого голосували на проф. Стоцкого і проф. Пігуляка, бо они великі приятелї народу. Промавляли ще й иньші господарі, котрі очивидно чують ся свобіднїйшими на зборах, уряджених людьми, рівними собі, як на зборах, скликаних інтелїґенциєю.

Важну річ з сих зборів треба ще піднести. Говорено між иньшим про картки до голосованя. Они так хитро уладжені, що ними можна старостам дуже легко „манїпулювати“. На картці так мало місця на імя і прізвиско кандидата на посла, що коли перемазати прізвиско, то нема місця на друге. Кромі того їх будуть видавати аж в остатній хвили і они мають той сам нумер, що виборчі карти леґітимацийні, отже легко можна дізнати ся, хто на кого голосував. І то називає ся „тайне“ голосованє!...

Дуже цїкава річ, що знаний в Австриї, Росиї і Болгариї шпіон Григорий Купчанко, котрого жвавійший нарід, як руский, викинув би зпоміж себе, як остатнє сьміте, осьмілив ся також кандидувати на посла. Якийсь на борзї зліплений „сільско-мужицкий народний комітет“ розкинув відозви, в котрих поручає при кандидатури: Василя Воляна, Дмитра Сидора (против Гормузакого) і на пяту курию Григория Купчанка против Винницкого. В Бергометї вибрали навіть Купчанка виборцем, але що він ту не замешкалий від 6 місяців, то се єму на нїчо не придасть ся. В відозві читаємо написану самим Купчанком велику похвалу для него, яка то „наша щира і нам мила руска дитина.“ Справдї, як би таких „милих і щирих“ дїтий руский нарід мав більше, то повинен відразу класти ся в могилу, бо підлїйшого народу не було би на сьвітї.

Волян і Купчанко на одній і тій самій відозві! Пара, яку рідко подибати! Нехай же тепер наші „консерватисти“ відпекують ся від таких Купчанків! Для людского ока заложили аж два комітети виборчі, хоч обома правлять одні і ті самі люди! Волян може з того виразно бачити, що відбившись від народу, зійшов на ховзку дорогу у пропасть...

Буковиньскія Вѣдомости пустили байку по краю, що на зборах в Садаґурі не було тисячки людий, тілько 30. Справдї ріжниця велика, як би в тім була правда. Треба-ж знати, що того дня були в Садаґурі збори социялїстів і збори наші. На наших зборах була така маса людий, що лише розчарований своїми зборами социялїст або сидячий спокійно в черновецкій каварни москвофіл міг їх зредукувати до 30.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 23-го лютого 1897.

Іменованє. Інжинер Тит Лачиньский іменований висшим інжинером в державній службі для Буковини.

Відзначенє. Бувшого краєвого президента Буковини, графа Антона Паче, заступника президента найвисшого рахункового трибуналу, наділив цїсар гідностию тайного радника.

Сесия буков. сойму краєвого скінчить ся мабуть з кінцем лютого.

Для судиїв будуть мати в Чернівцях відчити про новий закон цивільної процедури проф. Скедль і радник краєвого суду Ціргофер. Перша серия зачне ся 3-го марця і в нїй возьме уділ десять судиїв з провінциї.

Буковиньский сойм. На засїданю в пятницю відчитано ряд петиций, між ними і петицию Миколи Івасюка маляра-артиста о субвенцию для дальших студий. Відтак пос. Тітінґер предложив внесенє, щоби в Серетї правительство оснувало як найскорше головний цловий уряд. Наступило перше читанє кількох справоздань і предложень, між иньшими внесенє виділу краєвого, щоби уділити 1000 зр. кредиту для приготованя участи Буковини в віденьскій, ювилейній рільничо-господарскій виставі. Пос. Прункул мотивував внесенє, щоби в Сучавскім судовім повітї виділ краєвий розвідав услівя для овочевої і виноградної шкілки і на найблизшій сесиї соймовій здав з того справу та поставив відповідні внесеня. Пос. др. Рот здавав справу з нарад адміністрацийної комісиї над внесенем краєвого виділу що-до конверзиї довгу пропінацийного фонду і поставив внесенє, щоби краєвий виділ ще раз розглянув ся, яка вийде з того користь для краю і здав з того справу, коли можна, на слїдуючій сесиї.

Пос. Стефанелї здав справу з дїяльности комісиї адміністрацийної в справі фундаций і стипендий, а дальше про краєвий фонд, про фонд пропінацийний і иньші фонди, що стоять під зарядом краєвого виділу. Пос. Ціргофер здав справу про дїяльність адміністрацийної комісиї в справах шупасових і жандармериї, а дальше про установленє повітових судів в Чудинї, Вижнім Віткові та Вамі. Референт жадає в імени комісиї подїлу кімполюнґского округа судового на три части і висказав жаль до центрального правительства, що занедбує Буковину як під кождим взглядом, так і що-до судівництва. В відповіди на те виступив заступник правительства ґраф Ґоес з довшою промовою, в котрій виказав, що Буковина має лише від тих країв менче судів в прирівнаню, де териториальні відносини змусили правительство засновувати густїйше суди. Так в краях альпейских, де гори становлять неперебуту перепону, так в Дальмациї, де часто вода розділяє округи. Вкінци запевнив президент, що правительство заопікує ся постепенно потребами краю що-до судівництва, а він буде підпирати дотичні домаганя автономічних заступників краю. Над тою справою вивязала ся живійша дискусия, в котрій брали участь пос. Тітінґер, бар. Мустаца і Ончул, відтак палата приняла внесенє комісиї. Пос. бар. Гормузакі здав справу про петицию товариства громадских урядників і поставив внесенє, щоби єї відіслати до справдженя виділови краєвому. Всї внесеня принято.

Вибори Союза. В четвер в салї ґімнастичній в Чернівцях відбуде ся компанїя виборча, уряджена Союзом, а звана звичайно забавою з танцями. Право вибирати і бути вибраним будуть мати так молодцї як і панни з тою лише засторогою, що для дївчат тайного голосованя не заводить ся, бо тайни не вдержать. Кандидати на „чоловіків“ будуть мати нагоду показати свою квалїфікацию до подружного житя тактом в ногах і в голові. Симпатию всїх виборців в сукнях зискають собі певно тї кандидати, котрі

панотець руки. — А деж паламар з ключами від церкви?

— Нема! — відповіли єму.

В тій хвили цїлий дах церкви запав ся до середини, лише над пресвитериєю ще держав ся. Левіцкий без памяти прискочив до дверий, що вели до захристиї, підняв великий камінь з землї і могучим розмахом відбив скобель разом з колодкою, отворив двері і побіг просто до престола. Схопив чашу з дарами сьвятими і евангеліє та виніс на двір. Тимчасом учитель Горошиньский з двома церковними братами відважили ся також забігти до пресвитериї, розбили шафу, вхопили скарбону церковну, зняли з жердки кілька фелонів, пірвали кадильницю замісць яких цїннїйших річий, і гнеть вибігли також на двір. Більше не вспіли виратувати, бо гризучий дим не допустив їх уже до середини, а огонь уже захоплював і саму пресвитерию. Безрадно стояла купка людий коло дзвінницї та в голос нарікала. Одна селянка впала на колїна і серед дощу піднимала руки до неба.

Однак з неба навіть для церкви поміч не надходила; могучого огню, киненого блискавицею, не міг погасити навіть дощ. Налякані люди збігли ся небавом великою товпою на місце пожару, але нїхто з них не важив ся приступити до церкви, щоби гасити пожар, тому що дощ виручав їх в тім, а ще більше тому, що забобони селяньскі бороняють гасити огонь від блискавиці. В тій хвили они, як ті дїти, більше цїкавили ся тим, що один селянин найшов хрест з банї церковної аж на толоці, куди его певно заніс оркан.

І навіть тодї, коли вже дощ по півгодинї зовсїм уймив ся і небо розяснило ся, а пожар гудів в церкви та обнимав старі деревяні стїни, селяни не важили ся приступити до огню. Не помагали накликуваня а навіть штовханя війта Костишина і присяжних; ледви кількох селян нагадали собі тодї, що треба було забрати з собою коновки на воду.

У тій метушнї учитель Горошиньский не втерпів, щоби в їдкий спосіб не докорити війтови словами: — А що я вам казав нераз: „Справте сикавку, бо буде біда!“ Але вам громада не в голові, аби вам було добре!

Війт, в тій хвили безрадний, удав, що не чує слів учителя. Лише з пересердя став бити людий палицею, бігав довкола церкви, ставав до громади і разом з нею повтаряв уже сотний раз: „Судний день! судний день!“

Справдї, був то судний день для Залїся. Не минуло й години, а село стало біднїйше о кількадесять тисяч. Хоч церков була стара, стояла вже з двіста лїт, все-ж таки могла ще постояти якийсь час, заким бідна громада спромогла би ся на нову церков, якої потребу вже давно відчувала і вже навіть складала гроші на неї. Сего-ж року безнастанні гради і зливи знївечили до тла засїви на поли, нинїшна труба воздушна повалила кількадесять будинків в селї, — Залїсє виглядало, як по нападї ворога...

Надбігли старші доньки панотцеві, Ольга і Наталка.

— Ратуйте, пане Горошиньский, що можна! — просила Ольга, заломивши руки.

— Годї вже!

— А ви чого тут? — скрикнув о. Левіцкий, глянувши непривітно на учителя. — Геть! менї до дому! На! заберіть се!

Передав донькам фелони і евангеліє, сам узяв чашу в руки і пустив ся з ними до дому.

— А де скарбона? — спитав ще, обернувшись.

— Я сховаю єї в громадскій касї — відповів Костишин.

— Пильнуйте-ж єї; там є тисяч двіста риньских!

Горошиньский чогось з гірким усьміхом дивив ся за панотцем і за его доньками. Та не довго. Він гнеть кинув ся з молодими паробками гасити огонь. Не богато се помогло, коновками лляти воду з недалекого потока, але иньшого способу не було.

радо будуть працювати ногами цілу ніч. Ширших проґрам своєї діяльности на будуче кандидати не потребують висказувати, лише в потребі мусять виказати ся перед виборцями декретом. Взиває ся виборців жіночого рода, аби своїми знанями виборчими штучками не зводили з ума кандидатів за молодих — нехай перше учать ся! Що всї панни будуть голосувати лише на правительственних кандидатів, того ми зовсїм певно сподїваємо ся по їх знанім і в найприкрійших справах серцевих практичнім розумі, бо вжеж нїхто так скоро і легко не може сповнити їх найсьвятїйших бажань і ідеалів, як кандидати на посадах правительственних. — Комітет виборчий Союза докладає всїх старань, щоби вибори випали леґально. Аґітация довзваляє ся, „концахти“ з правительственними сферами також. Найбільших аґітаторів і аґітаторки в нагороду за їх труди по великодни висватає ся і поженить ся...

Руска мова в галицких школах середних є предметом надобовязковим. На соймовій сесиї 1895/96 поставив пос. Барвіньский внесене, щоби запровадити обовязкову науку обох краєвих язиків, руского і польского. Се внесене передав сойм правительству, а перед кінцем минувшої сесиї дав мінїстер таку відповідь: Правительство розуміє потребу заведеня обовязкової науки обох язиків краєвих, однак заходить питане, чи ученики галицких середних шкіл не будуть через те перетяжені наукою, бо і так уже мусять учити ся нїмецкої, чужої мови. У всхідній Галичинї ся небезпечність не така велика, бо ученики знають переважно обі краєві бесїди з уживаня, але в західній части краю, де Поляки мають мало нагоди вивчити ся руского язика, був би новий обовязковий предмет великим обтяженем для учеників. Однак найбільша трудність лежить в тім, що нема тілько учительских сил, щоби можна обсадити всї ті посади, які отворили би ся по заведеню обовязкової науки руского язика. Навіть тепер трудно найти учителів з відповідними кваліфікациями для надобовязкових годин рускої мови, ба на розписані посади не зголошують ся кандидати — бо їх нема. При таким станї річний годї завести обовязкову науку того предмету, а треба чекати аж до того часу, доки не буде відповідне число кваліфікованих учительских сил. Щоби се наступило скорше, хоче мінїстер установити кілька стипендий для кандидатів на учителїв руского язика а відтак, коли будуть учителї возме мінїстер під розвагу, як систематизувати посади учителїв рускої мови при тих закладах, де до тепер тої науки нема.

Бразилїйский месия. В Бразилиї в державі Баґія, появив ся ориґінальний авантурник, що на чолї трех тисячів людий хоче привернути в краю монархічний лад. Той чоловік зове ся Антін Конселієро і уважає себе Христом, носить довге волосе, довгу голубу туніку і окружає ся шайкою таких як сам, фанатиків, що їх називає своїми „апостолами.“ Подібно як Магомед він має надприродні візиї. Імовірно робить все в добрій вірі і бере свої візиї на серіо, бо на ум він не зовсїм здоров. Перед кількома роками Конселієро був героєм страшної родинної драми, викликаної ненавистию своєї матери до жени. Безнастанні сварки межи матерою і женою змоволили єго виїхати з женою з міста, в котрім мешкав. Мати, бажаючи задержати сина при собі, почала підшептувати єму, що жінка ошукує єго. Конселієро, що любив жінку пристрасно, вибрав ся нїби-то в дорогу, але в ночи вернув ся і сховав ся коло дому. В недовзї побачив, що з єго дому вийшов осторожно якийсь мужчина; не сумніваючи ся, що се єго ворог, Конселієро кинув ся на него і одним ударом ножа положив єго трупом. Яке-ж було єго переражене, коли спостеріг, що убив свою матїр, котра хотячи дати синови доказ невірности жінки, сама перебрала ся за мужчину і вийшла в ночи з хати в ролї коханця. Під впливом роспуки настала в єго умі якась зміна. Конселієро щез на кілька лїт з родинного міста, укривав ся, Бог знає де, а потім вернув... але вже в ролї Христа. Він успів сфанатизовати часть населения і крутить ся тепер на чолї оружної громадки людий по державі Баґія, здає ся, без найменьшого позитивного пляну. Якийсь час він вів ся спокійно; аж тепер став нападати на правительственні війска. Бразилїйске правительство приготовує против него енерґічну акцию.

До веденя слїдства в справі військового шпіонства, що єго викрили перед кількома днями у Львові (Ванїчек, Бартман і тов.), виделеґовано віденьский суд краєвий, перед котрим відбуде ся розправа. На слїдчого судию назначено радника краєвого суду д-ра Креґчіого, що вів було слїдство против радника двору Тишенецкого в буковиньским процесї о цлові дефравдаций. Др. Креґчі прибуде до Львова, щоби на місци роздивити ся в цїлїй тій справі і переслухати сьвідків. Увязнених, капітана Ванїчка і поручника Бартмана, відставлено вчера вечером під сильною військовою ескортою з львівского карного суду до Відня.

Дїти зі школи в Дорнї пішли на лїд на Бистрицю, при тім семилїтний Семен Серґій, заломив ся пішов під лїд і трупа єго ще доси не відшукали.

Паперові доми. Американи прийшли на гадку будувати паперові доми. В Вісконсинї стала велика фабрика, що виробляє паперову цеглу в формі плит грубих на два до три метри. Той новий материял далеко лїпший, як камінь. Папір є гіршим провідником тепла, як цегла і тому будинки з паперу суть теплї в зимі, а холоднї в лїтї. Підчас фабрикациї напускають ті цегли товщею і тому они не припускають вогкости. Крім того додають до них солий, що не дають горїти паперови та ріжні зела против комах і мікробів.

Віспа панує епідемічно після оголошеня краєвого правительства в черновецкім окрузї в громадах Боянї і Чорнавцї.

Редакция на кони — се хиба одинока редакция на сьвітї. Є нею редакция военного дневника повстанців на Кубі „La Independencia“. Складач а рівночасно й редактор того дневника має перед собою шкіряну кашту, привязану шнуром до карку коня. Редаґований підчас походу армії дневник має формат брошури о осьми сторонах друку. Редакторови нераз приходить ся відсувати кашту на бік а брати в руки карабін. Тим ґеніяльним редактором, складачем, друкарем і жовніром в одній особі є Жоз Ґіно.

Чи бояти ся джуми? Наслїдник славного париского лїкаря Пастира др. Ру заявив перед французким президентом Фором, що розвій джуми в Индиї треба головно приписати нечистотї. Бацїль джуми є найслабший з усїх звістних бацїлїв і гине в звичайнім фенїлю. Коли би джума случайно загостила до цивілїзованих країв, то нема чого єї бояти ся. Джума не мала би тут приготованої почви до єї розвою і можна би було єї вже в початках знищити. Що сей погляд оправданий, видко найлїпше з того, що в Бомбаю і в тих місцевостях, де лютить ся тепер джума, стають єї жертвою майже виключно Азияти, звісні з своєї нечистоти; з Европейців умерло лед[в]е кількох.

Виправа до Индиї. Віденьска академия наук вислала до Индиї кількох лїкарів для точних розслїдів джуми. На кошти виправи призначила академия 60.000 зр. Провід виправи обійме голосний лїкар професор Вайхсельбавм. Поміж членами виправи находить ся кількох знатних віденьских лїкарів і значне число хірурґів. Товариство лїкарів дало виправі відповідну інструкцию і припорученя з цїлим рядом питань, на котрі лїкарі беручі участь в виправі мають відповісти. — Так само висилає і росийске правительство наукову виправу для розслїдженя джуми до Индиї.

Знесеня кари смерти за убійства жадає один судия в Сполучених Державах полудневої Америки. Натомісць хоче, щоби засуджували на досмертні тяжкі роботи, а зиск з неї обертати на удержане родини засудженого. Се і по людски і практично.

Знову арештовано на поручене перемиского старосты пос. соймового Стефана Нованковского і мужицкого аґітатора Сенька Вітика дня 21-го лютого і відставлено до суду в Перемишли. Сенька Вітика випустили недавно з арештів, де сидїв в слїдчій вязници задля процесу о підбурюване.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 23-го лютого 1897 року.

Відень. Цїсар надїлив брилянтами ордеру Леопольда бувшого маршалка парляменту Хлюмецкого і хрестами Леопольда бувших заступників маршалка Катрайна і Абрагамовича.

Краків. На торжественнім, надзвичайнім засїданю громадскої ради міста ухвалили висла

Село не мало своїх прирядів до гашеня огню. Аж по годинї здогадав ся хтось в дворі прислати малу сикавку і кілька залїзних гаків, котрими порозтягано догаряючі бальки і погашено дубові стїни, котрим огонь не міг легко дати раду. Цїле уряджене в серединї церкви згоріло.

Коли з дому надійшов знов о. Левицкий, то на місци старої сьвятинї серед крислатих лип застав уже тілько велику почорнїлу скриню з стїн, а в нїй і коло неї повно бальків, угля, диму і чаду пожарища.

. . . .

Довго стояв він мовчки на пожарищи і отирав нишком сльози. Відтак повагом вийшов на улицю і з похиленою головою пустив ся в село, придивити ся спустошеню. Адже з того бідного села він мав дальше жити; він хотїв бачити, як за велике цїле нещастє...

Перший, кого стрітив, то був дїдич Заборовский, мужчина на зріст високий, кремезний і румяний. Він їхав верхом. Левицкий гнївав ся з ним від остатних виборів посла до сойму краєвого, коли на перекір Левицкому виборцї з Залїся дали ся підмовити Заборовскому і голосували на сусїдного дїдича. Навіть по недавнім похоронї панї Заборовскої не помирив ся з єї чоловіком; віддав покійній остатну прислугу і просто з кладовища вернув до дому. Але тепер під вражінєм нещастя Левицкий забув на свій гнїв, поклонив ся дїдичеви і вже збирав ся промовити щось до него, але той лиш відклонив ся і пігнав дальше в сторону лїса. Ся нїма стріча діткнула дуже немило о. Левицкого і в нїм давний гнїв до дїдича запалав на ново. Жалував, що поклонив ся єму.

На дворі вже смеркало. Цїле небо було одностайно сїре і непривітне, а висїло над Залїсєм так низько, як би хотїло єго накрити і задавити. Легкі опари закривали лїс і піднимали ся хмарками з піль, збитих градом. Здавало ся, як би якась незвичайна тишина залягла тепер село і поля, на те тілько, щоби в нїй виразнїйше було чути то ту то там плач на поли і в селї. І плач сей здавав ся тепер якимсь иньшим, як при иньших нещасливих пригодах. Він нагло давав ся чути і нагло замовкав; все в нїм дзвенїло: перестрах, розпука, здивоване і безмірна туга, але нещастє було ще за сьвісе, за незвичайне, щоб жаль узяв верх над зачудованєм. За богато дива, натвореного орканом, було на кождім кроцї, щоби люди могли не дивуватись і з дива забувати жаль.

(Дальше буде.)

ти депутацию до цісаря з подякою за приняте Вавелю на свою резиденцию.

Атени. Мінїстер заграничних справ заложив протест у заступників держав против бомбардованя повстанців на Креті, бо се есть підпиранем турецкого елементу. Запевняють, що мінїстер мав виразити ся, колиб другий раз повторив ся такий випадок, грецке правительство зірве зносини з Туреччиною. З другої сторони мав жадати турецкий посол відкликаня грецких війск і загрозити зірванем зносин. При вчорайшім бомбардованю погибло 19 христіян.

Атени. Анґлїйский командант фльоти, повідомив полководця Васоса, що получена фльота держав постановила виступити збройно против грецких війск, колиб они пробували посуватись наперед. Довіз живности полишили свобідним.

Царгород. Потіядес Бей іменований ґубернатором цілої Крети.

Царгород. В справі збройних приготовань в Македонії оставили заступники держав вільну руку Туреччинї.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівців								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	11^{28}	.	.	$6^{\underline{57}}$	$10^{\underline{28}}$	$5^{\underline{50}}$		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	3^{29}	.	.	9^{12}	$10^{\underline{00}}$	$5^{\underline{23}}$		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	11^{13}	$9^{\underline{50}}$

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівців								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{47}	.	.	9^{41}	$10^{\underline{29}}$	$5^{\underline{38}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{03}	.	.	$7^{\underline{17}}$	$10^{\underline{48}}$	6^{16}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	4^{30}	6^{12}

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Руской Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.